

EVROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

ČETVRTI ODJEL

PREDMET KUDIĆ protiv BOSNE I HERCEGOVINE

(Aplikacija br. 28971/05)

PRESUDA

STRASBOURG

9. decembar 2008. godine

*Ova presuda postat će konačna pod uslovima propisanim u članu 44 § 2 Konvencije.
Presuda može biti predmet redakcijskih izmjena.*

U predmetu Kudić protiv Bosne i Hercegovine,

Evropski sud za ljudska prava (Četvrti odjel), zasjedajući u vijeću u sastavu:

Nicolas Bratza, *predsjednik*
Lech Garlicki,
Giovanni Bonello,
Ljiljana Mijatović,
Päivi Hirvelä,
Ledi Bianku,
Nebojša Vučinić, *sudije i*
Lawrence Early, *registrar odjela,*

nakon vijećanja zatvorenog za javnost, održanog dana 18. novembra 2008. godine, donosi sljedeću presudu, usvojenu istog dana.

PROCEDURA

1. Postupak u ovom predmetu je pokrenut aplikacijom protiv Bosne i Hercegovine br. 28971/05, koju su Sudu podnijeli državljani Bosne i Hercegovine gosp. Enver Kudić i gđa Mesuda Kudić (aplikanti), u skladu s članom 34. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (Konvencija), dana 26. jula 2005. godine.
2. Aplikante je zastupao gosp. M. Spaho koji obavlja advokatsku djelatnost u Sarajevu. Vladu Bosne i Hercegovine (Vlada) zastupala je zastupnica gđa Monika Mijić.
3. Dana 29. maja 2007. predsjednik Četvrtog odjela Suda odlučio je da o aplikaciji obavijesti Vladu. U skladu s odredbama člana 29. stav 3. Konvencije, odlučeno je da se meritum i dopustivost aplikacije ispituju istovremeno.

ČINJENICE

I. OKOLNOSTI SLUČAJA

4. Aplikanti su rođeni 1928. i 1933. godine i žive u Bihaću.
5. Prije raspada bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (SFRJ) aplikanti su položili novčane iznose u stranoj valuti na bankovne račune kod tadašnje Privredne banke Sarajevo, Glavna filijala Bihać. U Bosni i Hercegovini, kao i u drugim državama nasljednicama bivše SFRJ, uobičajeni termin za takvu štednju je "stara" devizna štednja (za relevantne informacije vidjeti odluku u slučaju *Jeličić protiv Bosne i Hercegovine*, br. 41183/02, ECHR 2005- ...).
6. Nakon nekoliko neuspjelih pokušaja da podignu svoja sredstva, aplikanti su pokrenuli sudske postupke s tužbenim zahtjevom za povrat cijelog iznosa svoje "stare" devizne štednje s dospjelim kamatama.

7. Presudom Općinskog suda u Bihaću, od 3. decembra 1993., Privredna banka Sarajevo, Glavna filijala Bihać obavezana je da aplikantima isplati 54.469,42 njemačkih maraka (DEM), 19.257,25 švicarskih franaka, 81.12 francuskih franaka, 60.120,49 austrijskih šilinga, 185.61 kanadskih dolara, 231.86 US dolara, 163.39 holandskih guldena i 22.217,60 italijanskih lira, uz zatezne kamate na navedene iznose po stopi koja se u mjestu ispunjenja plaća na devizne štedne uloge u stranoj valuti po viđenju i to u valuti glavnice počev od 1. januara 1992. pa do konačne isplate, kao i sudske troškove u iznosu od 1.940 DEM. Presuda je postala pravosnažna 12. juna 1994.

8. Dana 9. aprila 1997. Općinski sud u Bihaću donio je rješenje o izvršenju. Izvršni postupak odgađan je tokom perioda od 12. januara 1998. do 12. septembra 2001.

9. U međuvremenu, 28. novembra 1997. potraživanje aplikanata utvrđeno presudom postalo je javni dug u skladu sa Zakonom o utvrđivanju i realizaciji potraživanja građana u postupku privatizacije (Zakon o potraživanjima građana) iz 1997. godine.

10. Dana 6. aprila 2005. Komisija za ljudska prava pri Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (Komisija za ljudska prava) utvrdila je povredu člana 6. Konvencije i člana 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju, zbog propusta domaćih sudova da izvrše presudu od 3. decembra 1993. Komisija je naložila Federaciji Bosne i Hercegovine da osigura potpuno izvršenje predmetne presude u roku od dva mjeseca, da isplati iznos koji je jednak iznosu od 255 eura, na ime nematerijalne štete u roku od tri mjeseca, kao i da isplati zatezne kamate nakon isteka navedenog vremenskog roka uz godišnju kamatu od 10 %.

11. Dana 28. oktobra 2005. aplikantima je isplaćena naknada koju je odredila Komisija za ljudska prava.

12. Presuda od 3. decembra 1993. u potpunosti je izvršena 5. juna 2007. (aplikantima je isplaćen glavni dug, zatezne kamate i sudski troškovi u iznosima određenim u presudi).

II. RELEVANTNO PRAVO I PRAKSA

13. Kao relevantno pravo i praksu pogledati odluku o dopustivosti *Jeličić*, gore navedena; *Suljagić protiv Bosne i Hercegovine*, odluka br. 27912/02, od 20. juna 2006.; presuda *Jeličić protiv Bosne i Hercegovine*, br. 41183/02, ECHR 2006- ...; *Pejaković i ostali protiv Bosne i Hercegovine*, br. 337/04, 36022/04 i 45219/04, od 18. decembra 2007.

PRAVO

14. Aplikanti su se žalili zbog neizvršenja konačne i izvršne presude donesene u njihovu korist. Oni su se pozivali na član 6. Konvencije i član 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju.

Član 6. u svom relevantnom dijelu propisuje:

„Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ..., svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim, zakonom ustanovljenim sudom.“

Član 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju glasi:

„Svako fizičko ili pravno lice ima pravo na nesmetano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uslovima predviđenim zakonom i općim principima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utiču na pravo države da primjenjuje takve zakone koje smatra potrebnim da bi nadzirala korištenje imovine u skladu s općim interesima ili da bi osigurala naplatu poreza ili drugih doprinosa ili kazni.“

I. DOPUSTIVOST

15. Vlada je tvrdila da aplikanti više ne mogu isticati da su žrtve u smislu člana 34. Konvencije, pošto je predmetna presuda izvršena i Komisija za ljudska prava je potvrdila navodno kršenje i dosudila naknadu.

16. Aplikanti su osporili da naknada, koju je dosudila Komisija za ljudska prava, predstavlja odgovarajuće i dovoljno pravno zadovoljenje.

17. U skladu s utvrđenom praksom Suda, odluka ili mjera donesena u korist aplikanta, u principu, nije dovoljna da bi ga lišila statusa „žrtve“, ukoliko domaći organi nisu priznali kršenje (bar u suštini) i pružili pravno zadovoljenje za to (vidjeti odluku o dopuštenosti u gore navedenom predmetu *Jeličić*). Nadalje se napominje da pravno zadovoljenje koje pružaju domaći organi mora biti adekvatno i dovoljno (vidjeti *Višnjevac protiv Bosne i Hercegovine*, odluka br. 2333/04, 24. oktobar 2006).

Kako je Sud već utvrdio u predmetima koji se odnose na dužinu postupka, jedna od karakteristika odgovarajućeg pravnog zadovoljenja, koje može dovesti do prekida statusa žrtve, odnosi se na iznos koji je dosuđen kao rezultat korištenja domaćeg pravnog lijeka (vidjeti *Cocchiarella protiv Italije*, [GC], br. 64886/01, § 93, ECHR 2006-..., ili *Scordino protiv Italije* (br. 1) [GC], br. 36813/97, § 202, ECHR 2006-...). Pošto se izvršni postupak smatra sastavnim dijelom „sudskog postupka“ u svrhu člana 6. Konvencije (vidjeti noviju odluku *Wasserman protiv Rusije* (br. 2), br. 21071/05, § 51, od 10. aprila 2008), principi usvojeni u kontekstu predmeta koji se odnose na dužinu postupka mogu se isto tako primijeniti u situaciji kada se aplikant žali na odugovlačenje izvršenja konačne i izvršne presude u njegovu korist (kao u predmetnom slučaju).

18. U predmetnom slučaju Sud zapaža da je u vrijeme donošenja odluke Komisije za ljudska prava postupak izvršenja trajao već više od dvije godine i osam mjeseci nakon što je Bosna i Hercegovina ratificirala Konvenciju. Pravična naknada koju je dosudila Komisija za ljudska prava nije u prihvatljivom omjeru s onim što bi Sud mogao dosuditi po članu 41. Konvencije za isti period (kao što je opisano u presudi *Jeličić*, citiranoj gore u tekstu). Pravična naknada se, stoga, ne može smatrati

adekvatnom u okolnostima ovog slučaja (vidjeti, analogijom, principe utvrđene u presudi *Cocchiarella*, gore citirano, §§ 65-107, ili *Scordino*, gore citirano, §§ 173-216). Nadalje, izvršni postupak trajao je više od dvije godine nakon što je Komisija za ljudska prava donijela odluku.

Prema tome, prigovor Vlade mora biti odbijen.

19. Sud smatra da aplikacija nije očigledno neosnovana u smislu člana 35. stav 3. Konvencije. Sud dalje zapaža da aplikacija nije nedopuštena po bilo kojem drugom osnovu. Prema tome, aplikacija se mora proglasiti dopuštenom. U skladu sa svojom odlukom da primijeni član 29. stav 3. Konvencije (vidi paragraf 3. gore), Sud će odmah razmatrati i meritum ovog predmeta.

II. NAVODNO KRŠENJE ČLANA 6. § 1. KONVENCIJE I ČLANA 1. PROTOKOLA No. 1. UZ KONVENCIJU

20. Sud zapaža da je predmetni slučaj gotovo identičan slučaju *Jeličić* (gore navedena) i *Pejaković i ostali* (gore navedena), u kojima je Sud ustanovio kršenje člana 6. Konvencije, kao i kršenje člana 1. Protokola br.1 uz Konvenciju. Imajući u vidu dužinu vremena u kojem presuda u predmetnom slučaju nije izvršena (gotovo pet godina nakon dana ratifikacije Konvencije), i pošto je razmotrio sve relevantne okolnosti, Sud smatra da ne postoji nikakav razlog da odstupi od svoje ranije sudske prakse.

Prema tome, postoji kršenje člana 6. Konvencije i člana 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju.

III. PRIMJENA ČLANA 41. KONVENCIJE

21. Član 41. Konvencije propisuje:

„Kada Sud utvrdi kršenje Konvencije ili protokola uz nju, a unutrašnje pravo visoke strane ugovornice u pitanju omogućava samo djelimičnu odštetu, Sud će, ako je to potrebno, pružiti pravičnu naknadu oštećenoj strani.“

A. Odšteta

22. Aplikanti su postavili zahtjev za naknadu nematerijalne štete u iznosu od 5.000 eura pojedinačno.

23. Vlada je tvrdila da su traženi iznosi previsoki.

24. Sud smatra da su aplikanti evidentno pretrpjeli izvjestan nematerijalni gubitak kao posljedicu povrede Konvencije, koja je utvrđena u predmetnom slučaju, a za koje aplikanti moraju biti oštećeni. Imajući u vidu iznose koji su dosuđeni u sličnim slučajevima (vidjeti *Jeličić*, gore navedena, i *Pejaković i ostali*, gore navedena), kao i naknadu ranije dosuđenu aplikantima (vidjeti tačku 8. gore u tekstu), i bazirajući svoju ocjenu na pravičnoj osnovi, kako to nalaže član 41. Konvencije, Sud dosuđuje aplikantima ukupan iznos od 1.300 eura, plus svi porezi koji mogu biti određeni na ovaj iznos.

B. Troškovi i izdaci

25. Aplikanti nisu tražili naknadu na ime troškova i izdataka.

C. Zatezne kamate

26. Sud smatra adekvatnim da se zatezne kamate računaju na bazi najniže kreditne stope kod Evropske centralne banke na koju se dodaje 3% (tri posto).

IZ GORE NAVEDENIH RAZLOGA, SUD JEDNOGLASNO

1. *Proglašava* aplikaciju dopuštenom;
2. *Presuđuje* da postoji kršenje člana 6. Konvencije;
3. *Presuđuje* da postoji kršenje člana 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju;
4. *Presuđuje*
 - (a) da tužena država, u roku od tri mjeseca od dana kada je ova presuda postala konačna, u skladu s članom 44. stav 2. Konvencije, isplati aplikantima ukupan iznos od 1.300 eura (hiljaduitristotine eura) na ime nematerijalne štete, pretvoren u konvertibilne marke po stopi koja se primjenjuje na dan isplate, plus sve poreze koji mogu biti obračunati na gore navedeni iznos;
 - (b) da će se nakon isteka perioda od tri mjeseca do konačne isplate, plaćati kamata po viđenju na navedeni iznos po stopi jednakoj najnižoj kreditnoj stopi Evropske centralne banke za period neizmirenja, uvećane za 3% (tri posto);
5. *Odbija* preostali dio zahtjeva aplikanata za pravičnu naknadu.

Sastavljeno na engleskom jeziku i objavljeno u pisanoj formi dana 9. decembra 2008. godine, u skladu s pravilom 77. stav 2. i 3. Pravila Suda.

Lawrence Early
Registrar

Nicolas Bratza
Predsjednik